

LESBRIEF NT2 VERKIEZINGEN

Verkiezingen in Nederland: hoe verloopt stemmen in ons land? Deze lesbrief voor je NT2-les helpt je niet alleen bij het uitleggen van dit thema, maar ook met het schrijven en spreken erover. Samen met je cursisten lees je eerst een tekst waarin ze leren wat een democratie is en hoe de verkiezingen werken in Nederland. Daarna doen ze schrijf- en spreekoefeningen en denken ze na over de verschillen tussen Nederland, het land waar ze vandaan komen en andere culturen. Met deze lesbrief sluit je makkelijk aan op de actualiteit.

LES: VERKIEZINGEN

LEERDOELEN	Leesvaardigheid > De cursist leert de betekenis van woorden die met verkiezen te maken hebben, zoals stemrecht en democratie. > De cursist begrijpt geschreven informatie over de verkiezingen in Nederland. Schrijfvaardigheid > De cursist kan een korte tekst schrijven over stemrecht en verschillen in stemrecht met andere culturen. Spreekvaardigheid > De cursist kan in een korte presentatie uitleggen wat de standpunten zijn van een politieke partij. Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) > De cursist snapt hoe de verkiezingen in Nederland werken. Hij of zij begrijpt waarom democratie en stemrecht belangrijk zijn.
NIVEAU	A2 en B1
BENODIGDHEDEN	Deze lesbrief, pen en papier
VOORKENNIS ACTIVEREN	Vraag de klas of ze weten hoe stemmen in zijn werk gaat in Nederland: > Waarop stemmen we en waarom doen we dat? > Wie kent een politieke partij in Nederland? > Wie kan een politicus bij naam noemen?

VERKIEZINGEN IN NEDERLAND

Wat zijn de regels in Nederland en waar gaat het geld naartoe? Dat beslissen de politieke partijen die de regering vormen. Tijdens de verkiezingen kiezen de mensen in Nederland welke politieke partijen samen de nieuwe regering gaan vormen.

WIE MAAKT DE REGELS?

Als er verkiezingen zijn, mogen alle Nederlandse mensen van 18 jaar en ouder stemmen. Stemmen betekent dat de Nederlanders kiezen welke mensen in de politiek ons land gaan besturen, dus die plannen en regels gaan maken. De 150 mensen met de meeste stemmen komen in de Tweede Kamer. Daar praten en beslissen ze over wetten en het geld van Nederland. Voor belangrijke dingen zoals onderwijs, zorg en wonen.

Normaal zijn verkiezingen elke vier jaar. Soms zijn er eerder verkiezingen. Dat gebeurt als de regering niet meer goed kan samenwerken. Vaak zegt dan één partij dat ze niet meer willen meedoen in de regering. Ze zeggen dan: het kabinet is 'gevalen'. Als dat gebeurt mogen de mensen in Nederland opnieuw stemmen en komt er een nieuwe regering.

DEMOCRATIE EN STEMRECHT

In Nederland is stemmen heel gewoon. Iedere Nederlander ouder dan 18 jaar heeft stemrecht. Nederland is een democratie. Dat betekent dat de mensen mee mogen beslissen over wie het land mag besturen. Dat is niet overal zo. In sommige landen mogen alleen mannen of alleen rijke mensen stemmen. Of is er maar één leider of één partij die alles beslist. En mogen de inwoners van dat land niets zeggen. Daarom zeggen veel Nederlanders: stemrecht is belangrijk. Het betekent dat je mee mag beslissen over de toekomst van jouw land.

HOE GAAT STEMMEN?

Alle Nederlanders die mogen stemmen krijgen via de post een stempas. Op de dag van de verkiezingen ga je naar een stembureau: de plek waar je kunt stemmen. Op je stempas staat waar dit is. Je neemt je identiteitsbewijs en je stempas mee naar het stembureau.

In het stembureau krijg je een stembiljet. Op het stembiljet staan alle politieke partijen met de namen van de kandidaten waarop je mag stemmen. Je kiest één kandidaat uit en kleurt het hokje naast de naam rood. Daarna vouw je het biljet dicht en doe je het in een grote bak: de stembus.

Aan het einde van de dag sluiten alle stembureaus. De gemeente verzamelt alle formulieren en telt alle stemmen bij elkaar. De uitslagen van alle gemeenten worden goed gecontroleerd en alle stemmen van alle gemeentes worden samengevoegd. Zo komt er een officiële uitslag van de verkiezingen.

LINKS, RECHTS OF IN HET MIDDEN

In de politiek praten we over linkse partijen en rechtse partijen. Een linkse partij wil graag dat de overheid veel voor mensen regelt. Ze willen hogere belastingen zodat de overheid meer geld heeft om te geven aan de zorg, het onderwijs, de natuur en mensen met een laag inkomen. En om mensen die naar Nederland komen hier te kunnen laten wonen.

Een rechtse partij wil liever een overheid die niet te veel regelt. Ze willen dat mensen zelf kunnen beslissen en voor zichzelf zorgen. Ze willen lagere belastingen zodat mensen meer geld overhouden. Ze zijn minder bezig met natuur en klimaat, maar willen wel strengere regels voor veiligheid en migratie.

Niet alle partijen zijn links of rechts. Sommige partijen zitten meer in het midden. Politici komen vaak op tv om te vertellen waar hun partij voor staat. Zo proberen ze mensen te overtuigen om op hen te stemmen.

OPDRACHTEN BIJ DE TEKST

IN EIGEN WOORDEN

Laat je cursisten in eigen woorden uitleggen wat de woorden hieronder betekenen.

Tip: houd de tekst erbij.

- > besturen
- > stempas
- > stembus
- > democratie
- > stemrecht
- > linkse partij
- > rechtse partij

Kies het juiste antwoord

1. **Waarom zijn er soms eerder verkiezingen?**
 - a) Omdat de koning dat wil
 - b) Omdat de regering niet meer goed kan samenwerken
 - c) Omdat de Nederlanders dat graag willen
 - d) Omdat er te weinig partijen zijn
2. **Wat betekent 'links' in de politiek?**
 - a) Partijen die meer geld willen geven aan zorg en onderwijs
 - b) Partijen die minder belasting willen
 - c) Partijen die strengere regels willen voor veiligheid
 - d) Partijen die vinden dat mensen meer zelf moeten doen
3. **Wat is een stembiljet?**
 - a) Een brief die je naar de koning stuurt
 - b) Het papier waarop je een kandidaat kiest
 - c) Een pasje dat je thuiskrijgt
 - d) De grote bak waar je je stem in doet
4. **Wat past bij democratie?**
 - a) Eén leider beslist alles en de mensen hebben geen invloed
 - b) Alleen rijke mensen mogen stemmen
 - c) De mensen kiezen zelf wie het land mag besturen
 - d) Je mag alleen stemmen als je in het leger zit

SCHRIJFOPDRACHT STEMMEN IN ANDERE CULTUREN

Kies één van de vragen. Laat je cursisten 5 tot 6 zinnen schrijven als antwoord op de vraag. Laat hen hierbij minstens twee keer de woorden 'omdat' of 'want' gebruiken.

- > Kon jij stemmen in jouw geboorteland? Hoe gaan verkiezingen daar?
- > Wat is het verschil tussen stemmen in Nederland en het land waar jij vandaan komt? Weet je ook verschillen met andere landen?
- > Vind jij dat iedereen in de wereld stemrecht moet hebben? Waarom wel of waarom niet?

SPREEKOPDRACHT STEM OP MIJ!

Verdeel de klas in kleine groepjes van 2 tot 4 cursisten. Geef elk groepje een kaartje met een politieke partij. Je vindt de kaartjes onderaan deze lesbrief.

STAP 1 - VAN WELKE PARTIJ BEN JIJ?

Lees samen met de klas wat er op de kaartjes staat. Geef je cursisten eventueel aanvullende informatie over de belangrijkste punten van alle partijen of leg moeilijke woorden uit. Als dat binnen de mogelijkheden ligt, kun je je cursisten online aanvullende informatie laten zoeken.

STAP 2 - VOORBEREIDEN

Laat elk groepje opschrijven:

- Wat vindt onze partij belangrijk? (bijvoorbeeld: zorg, onderwijs, klimaat, veiligheid, economie, migratie)
- Wat wil onze partij veranderen in Nederland?
- Waarom vindt onze partij dat belangrijk?

Voorbeelden van hoe je kunt praten als een politieke partij:

Een mening geven:

- “Onze partij vindt goed onderwijs belangrijk, want kinderen zijn de toekomst.”
- “Onze partij wil meer geld aan ziekenhuizen geven, omdat iedereen goede zorg nodig heeft.”

Jouw partij vergelijken met een andere:

- “Andere partijen willen minder geld voor zorg. Wij vinden dat verkeerd.”
- “Wij vinden veiligheid belangrijker dan meer winkels open in de avond.”

Een voorbeeld geven:

- “Bijvoorbeeld: meer betaalbare huizen voor jonge mensen.”
- “Een goed voorbeeld is gratis schoolboeken voor alle leerlingen.”

Afronden en overtuigen:

- “Kortom: het belangrijkste is dat iedereen een huis kan vinden.”
- “Daarom is onze partij de beste keuze voor jongeren.”

STAP 3 - EEN GOED VERHAAL

Laat elk groepje eerst oefenen en daarna een kort praatje van 1 tot 2 minuten houden voor de klas. Elk groepje vertelt aan alle medecursisten:

- van welke partij ze zijn
- welke 2 tot 3 punten belangrijk zijn voor de partij
- waarom deze partij het beste voor Nederland is

STAP 4 - VRAGEN STELLEN

Laat na elke presentatie de andere groepjes 1 vraag stellen, bijvoorbeeld:

- Waarom vinden jullie dat?
- Wat gebeurt er dan met...?

STAP 5 - STEMRONDE

Tijd voor verkiezingen! Aan het eind van deze lesbrief vind je een stembiljet. Print er voor iedere cursist één en deel deze uit. Vraag iedereen te stemmen op de partij waarvan hij of zij vindt dat die het beste verhaal had. Tel de stemmen en bespreek wie er in jullie klas heeft gewonnen. Waarom heeft deze partij gewonnen, denken jullie?

PVV

Partij voor de Vrijheid

Deze partij is: **rechts**

Dit wil de partij:

- > minder mensen uit andere landen naar Nederland
- > Nederlandse cultuur en tradities behouden
- > meer huizen om in te wonen
- > mensen moeten minder belasting betalen
- > dokters en ziekenhuizen moeten goed zijn, maar niet te duur

GroenLinks-PvdA

GroenLinks/Partij van de Arbeid

Deze partij is: **links**

Dit wil de partij:

- > goed zorgen voor de aarde en het klimaat beschermen
- > minder groot verschil tussen arme en rijke mensen
- > huizen die niet te duur én goed voor het milieu zijn
- > meer geld voor dokters en ziekenhuizen en onderwijs voor iedereen
- > dat de overheid meer regelt voor de mensen

VVD

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie

Deze partij is: **rechts**

Dit wil de partij:

- > iedereen mag zelf kiezen hoe hij of zij wil leven
- > dat het goed gaat met bedrijven en er genoeg werk is
- > meer geld voor leger en politie om het land veilig te houden
- > nieuwe ideeën en technieken ontwikkelen voor de toekomst
- > minder mensen uit andere landen naar Nederland

NSC

Nieuw Sociaal Contract

Deze partij is: **midden**

Dit wil de partij:

- > de overheid moet goed werk doen en afspraken nakomen
- > mensen moeten genoeg geld hebben om van te leven en zich veilig voelen
- > het land moet voorbereid zijn op een ramp of een oorlog
- > mensen uit andere landen mogen komen, maar er moeten regels zijn
- > speciale rechters aanstellen, die kijken of wetten wel eerlijk zijn

D66

Democraten 66

Deze partij is: **midden**

Dit wil de partij:

- > meer geld geven aan scholen en opleidingen
- > goed zorgen voor de aarde en het klimaat beschermen
- > meer en beter samenwerken met andere landen in Europa
- > mensen met het laagste salaris, meer laten verdienen
- > mensen meer laten meedenken en meebeslissen in de politiek

BBB

Boer Burger Beweging

Deze partij is: **midden**

Dit wil de partij:

- > meer geld en minder regels voor de boeren in Nederland
- > genoeg huizen om in te wonen, die niet te duur zijn
- > minder mensen uit andere landen naar Nederland
- > eerlijke wetten en rechters, die alle mensen beschermen
- > minder regels over klimaat, zodat bedrijven en boeren meer vrijheid hebben

CDA

Christen Democratisch Appèl

Deze partij is: **midden**

Dit wil de partij:

- > de overheid moet goed werk doen, eerlijk zijn en afspraken nakomen
- > dat het goed gaat met bedrijven en er genoeg werk is
- > dat gezinnen en burens elkaar helpen, zodat we samen sterk staan
- > genoeg huizen om in te wonen, die niet te duur zijn
- > meer geld voor leger en politie om het land veilig te houden

SP

Socialistische partij

Deze partij is: **links**

Dit wil de partij:

- > minder groot verschil tussen arme en rijke mensen
- > mensen die meer verdienen, moeten meer betalen voor bijvoorbeeld zorg
- > dat de overheid meer regelt voor de mensen
- > mensen meer laten meedenken en meebeslissen in de politiek
- > meer geld betalen om schone energie te maken en het klimaat te beschermen

Mijn stem gaat naar:

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

GROEN
LINKS PvdA

ns

D66

SP

Mijn stem gaat naar:

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

GROEN
LINKS PvdA

ns

D66

SP